

ANTONIO CABRERA

20 POEMES
(Una selecció)

2006

ELS PLECS DEL MAGNÀNIM

Col·lecció dirigida per Ricardo Bellveser

113

Traduït del castellà per
Emili Casanova

© Antonio Cabrera, 2006

© De la present edició:

Institució Alfons el Magnànim

Diputació de València, 2006

Corona, 36

46003 València

iam@alfonselmagnanim.com

www.alfonselmagnanim.com

Dibuix d'Antonio Cabrera per a la coberta
i lletra capitular de Juan Ramos

Depòsit Legal: V-1558-2006
Impremta Lluís Palacios, Sueca

L'obstacle

A Antoni Defez i Mavi Canyonàs

Regna una llum unànime que iguala
tot ésser, en donar-li a cadascun
la seua quantitat exacta de presència:
ací l'arena tèbia, allà l'escuma;
més enllà l'horitzó
(un més enllà impossible però cert);
a este costat les canyes, verticals,
com traços i plecs sagrats;
i al fons els tossals, abrasant-se
de tanta claror.

De primeres pareix
que este esplendor del dia ho confirma:
el que busca secrets no sap veure les coses;
res no està ocult, tot s'explica en el seu contorn.

I tanmateix, és prou
retornar, encara que lleument, a la boira pura
que són els pensaments
perquè tanta llum desafiant
abdiqúe en la consciència,
i quant era en els ulls beneïda precisió
— flor que és flor, rosa suficient i ferma —
adquirisca nou rostre, una màscara
que el fa incomprendible però idèntic,
com un animal doble que segrega
la seua pròpia ocultació
i confon el seu cos amb son cos,
desdibuixa els límits, les formes, les raons,
i acaba semblant-se a ell mateix,

immaculat i obvi.

Escolte bategar un cor ombriu
davall del radiant obstacle de la seua pell clamorosa.

Poesia i veritat

A Carlos Marzal

En la natura no hi ha res melancòlic,
assegurava Coleridge.

He eixit a mirar
entre els núvols mansos
una llum semblant a la llum trista
que escriuen els poetes.
La resplendor solemne i repetida
de l'ocàs cobrint el tarongerar
és tot el que hi havia. S'amagava
el sol que tantes vegades han descrit
els poemes que neguen allò que sostingué Coleridge,
però la silueta inofensiva i noble del qual
he pogut observar, i no era un apagat
vidre de pesar i pena.

En acabant he posat els meus ulls
en algunes presències més senzilles,
per si hi estiguera, en elles, l'hàlit extingit
que enfosquix les coses essencials
de la natura, que els atorga un do
fosc, una veritat ombrívola, ja cantada:
ni en la vegetació humil, ni en els braços
immòbils de l'arbre,
ni en les pedres — que són el temps pur—,
ni en la casa runosa on nien els ocells,
he vist en el seu domini
la melangia.

Tant prest que he tornat on estava,
persuadit, seré, i a la vegada

embolicat enterament en la nova ignorància
que esta certesa teixix, perquè he vist
que res no és malenconiós en la natura
mentre que no la pensem.

Qui la contempla té,
si de cas com Coleridge,
l'únic afany de ser testimoni mut
del seu mut fragor;

Però al considerar-la,
en detindre's la seua llum,
s'obri allí, sense remei, en la consciència,
l'exhausta flor mental de la malenconia.

L'illa dels pensaments

(Cullera)

Un nom fou allò que fins allí em va atraure,
un nom esplèndid i solemne
que prometia l'homèrica llum als meus sentits,
l'aire,
l'escuma d'un fat ferotge.
I al mateix temps,
em proposava la idea perpètuament concebuda
d'un home sol mirant l'infinít.

Enrere vaig deixar les urbanitzacions,
vaig xafar l'herba aspra entre les pedres.
Ni una sola fragància vegetal,
res terrestre, pogué aleshores distraure'm.
Arribat a la vora
de l'alt penya-segat, viu per fi la que diuen
illa dels pensaments,
Un humil péntol de roca esqueixada
que les ones hauran de dissoldre sense odi,
només això.

Imaginí les gavines — em va semblar molt just —
traçant sobre ella un jeroglífic amb línies
[transparents,
i la gent intentant des de sempre desxifrar-lo.
Així, els seus pensaments se sumen al símbol radiant
de manera que la simple llum
es fa misteri.

Vaig sentenciar que la mar és una projecció blava i
[abstracta

de qui la presencien. I que un nom tan noble
per a un lloc tan repetit
és quant d'admirable puga tal volta

[concloure's.

Torní sobre els meus passos,
trepitgí una altra volta l'herba i pareixia intacta.

Vaig saber
que podia seguir pensant
en una llum homèrica i en un fat ferotge,
que continuava sent un home sol
i que, per tant, ja mirava constantment l'infinit.

L'estació perpètua

L'hivern se'n va anar. Què hauré perdut?
Què va desaparèixer, amb ell, de la meua consciència?

(Esta preocupació — segurament absurda —
per conèixer allò que ens fuig,
m'obliga a convertir l'aire fred
en pensat vidre sobre la meua pell pensada,
i a convertir la glòria entristida
dels humits dies hivernals
en la impossible llum que el seu concepte irradia;
esta preocupació, en fi, té la culpa
— com de confús i dolç em pareix —
que dormen en mi els arbres dormits).

L'hivern se'n va anar, però res no s'emporta.
Em queda sempre l'estació perpètua:
la meua ment repetida i sola.

La intimitat

Vaig vindre fins ací per a escoltar la veu,
la veu que segons diuen ens parla des de dins
i endolcix la veritat si la veritat
mereix una degustació serena,
o la fa més amarga si és amarga,
només pronunciant la negra fel
que ha reposat intacta entre les seues síl·labes.
Vaig vindre fins ací per a escoltar la veu
que no sap, ni vol, ni podria enganyar-nos.

Vaig triar este lloc de bellesa imprevista.
(Arribí fins a ell casualment un dia d'abril
per on navegaven núvols grans,
taques fosques sobre el sòl de terra, proves
si de cas necessàries que la llum habita
entre nosaltres: eixa transparència
que oblidem i que és, al mateix temps,
difícil i evident).
Diré per què és tan bell aquest lloc:
forma una vall tancada entre muntanyes boscoses,
un circ escarit que envolten penyes
rogenques, on el vent és un corb
delicat encara que fúnebre;
els hòmens han llaurat la seua part més pregona,
i allí creix l'olivera i uns pocs ametlers
i un ciprer i una acàcia; les ombres del pinar
assetgen des de llavors les fites d'estos camps,
la seua herba lluminosa, i el pedregar remot.

Perquè vaig creure que este silenci era

igual al d'una estada solitària,
Vaig vindre a escoltar la veu que des de dins
ens parla de nosaltres mateixos. Però
passa el temps i escolte solament
la pressa del fardatxo que escapa del meu costat
i el vol xiuxiuejant de l'abella,
no la meua veu interior.

Tot és extern.

I les paraules venen
a mi i en mi es diuen elles soles:
El vessant encés baix del núvol exacte,
el bronze del llentiscle,
una roca que el liquen acarona...
L'íntim és el món. Amb el seu oxigen callat
sufoca sense remei la veu que vol parlar;
la dissol, l'absorbix.

He vingut fins ací per a escoltar-me
i tot allò que alena o és present
ha fet emmudir-me per a dir-se.

Homenatge a Joan Vinyoli

Estic davall d'una carrasca, que és estar detingut
en un buit del món on un dia, el primer,
es va instal·lar esta ombra pensarosa,
un lloc propici des d'on retre
l'elogi silenciós de tot allò que lluu,
encara si de cas
—l'aparte de la meua ment, tanmateix—
propici al mateix temps a la desafecció.

Ve pel camí una rabera de cabres,
poblada i polsegosa.
la reconec,
ja que du a la meua memòria aquell pregon poema
on el vaig veure arribar per primera vegada,
les mateixes cabres negres i rogenques,
de tant fosc olor,
espentant-se,
rere els boc i cabrons amb devantal [davantal] de cuir.

Com en eixe poema, davall la carrasca visc
la mitja vida pura la xifra del qual
és menjar formatge i beure vi, en el silenci,
amb el celatge al fons: roig, morat i gris.

L'altra mitja
—no ho vull pensar, però allí ho he llegit
en paraules que ajunten la claredat i la por—
amb les dents d'un llop l'esquinça la mort.

Amb César Simón

In memoriam

Tal i com succeïx en certs poemes seus
una llum hivernal —el seu or terrible—
entra en l'habitació.
És la darrera llum
de la vesprada, l'hora que cau, l'hora
fugissera en la qual els pardalets
—teuladins i estornells—
acaben ocupant les branques d'una acàcia
per a posar-se fora de perill de la nit que ignoren.

De forma semblant a la de certs poemes
seus, ací estic, quiet,
mirant el cel abstracte
escrit en la meua consciència:
llig la seua llunyania, medite la seua extensió;
el seu fulgor apagat em perfila
amb el pur contorn
de la insistència muda,
em fixa —i no podria saber-ho sense els seus versos—
en la fonda solitud que absol el món.

El perdó

A Pepe Moreno i Violeta Jiménez

Algú ha mort.

La vesprada estén a l'aire
una llum amerada en violeta i en gris.
Tot és calma. Les penyes corrompudes
pel vent i el líquen groc
toquen eixa llum, diuen quelcom que és dens i lleu
com la vesprada mateixa.

Canten els estornells de la tardor:
el seu xiulet també guarda riqueses
minerals, el quars enfosquit.

I ací, un vent igual i un líquen semblant
han podrit les làpides entre les quals camina
el seguici. La llum en elles es fa un lloc.

Senyor, tin pietat; Cristo, tin pietat,
ha dit el sacerdot, innecessàriament.

Algú ha mort.

La vesprada estén a l'aire
el seu perdó infinit.

Oboé
(*Marcello*)

A Daniel

Tot allò que esperem recorre un laberint
fins a atrapar-nos.

En estes notes
escolte com arriba, cansat, lent, pur.

Tot allò que sabem
vibra ací un instant,
dibuixa un signe,
obri des de l'ombra una interrogació
delicada i confusa.

Tot quant una vegada potser obeïrem
s'inclina ja, submís, reverent.

Tot allò que tenim se sembla
a esta bellesa
que toca la nostra ànima
i torna cap els seus vasts passadissos.

Lloc de rossinyols

Està vora una font. No és secret.
Un barranc amb esbarzers, amb argelagues,
amb gargullers, amb baladres.
És un espai on el temps esculpix
un bronze vegetal exacte i net.
A eixe lloc retornen per abril
els rossinyols, i obrin tot seguit
en el boscatge el seu diàleg nocturn
sobre intactes veritats misterioses,
en un idioma ple de raons
que són un rar compromís i són
al mateix temps hipnosi i supèrbia.

No he tornat a eixe lloc. El vaig guardar un dia
en el ferm paisatge de la meua ment
on el cel pensat està cobrint
la mateixa llum difícil, el prodigi
de la fidelitat que l'impalpable
de vegades establix amb allò que és gràvid,
amb allò real, amb allò que l'aire mou.

Allí també puc escoltar el cant,
la conjectura ardent que medite.

Assenyale els teus dominis, aire quiet.
Nomene les teues petjades per a celebrar-te,
a tu, pur espessor del present
on a penes estem.

Erms alts

*A Txema Martínez Inglés
i a Josep Maria Rodríguez*

Alts són estos erms que travesse,
país de la intempèrie. Les savines,
amb un petri per què,
han teixit les seus branques geològiques
en cons d'esmaragda que l'aire embruta i eixuga.
La calitja em roba l'horitzó,
tanca el pla obert en la interrogació.
¿Són així, retrets, estos arbres?
¿És polsegós el card? ¿No és d'un lila innocent?
¿És tan morós el vol de les àguiles? ¿No conclou?
¿S'ha apagat el xarol de les cornetes?
Sempre hi ha calitja. Sempre estem
En la proximitat més enganyosa.
Estem lluny encara que prou estiguem.
Quin pobre mineral, quin solatge tan estèril
hi ha en allò comprés.
Existix un lloc on escapa tot.

A recer

(Athene noctua)

Embolcada per la llum del dia que declina,
l'au de la deessa
s'ha posat en silenci sobre una vella branca.

M'amague i em dispose a contemplar el símbol.

Els seus ulls de nocturn sofre escruten
cavitats, sotgen la nerviosa
química de les fulles mortes,
són un verí minuciós, una raó
que ha de caure sobre allò que és viu
amb què precisa còlera.

Observe la seua constància amb prudent pietat.

Criatura delicada d'una deessa terrible,
de tu dec tindre cura

Em sé ben amagat en quant ignore,
a recer
del que signifiqués.

Narcissos

(Narcissus poeticus)

M'indicà algú
que aquelles flors blanques crescudes entre juncs
eren narcissos.

En ple mes de gener, florien
sota el cel ennuvolat i la inclemència.

*Així, doncs, el narcís és l'arrupida flor
que l'hivern regala,
pensí aleshores, vençut per la literatura.*

De tornada a casa, amb cura ritual
—tal vegada exagerant una fragilitat llegida—
vaig formar un petit ram i el disposí
en un pitxer ingènuament grec.
El seu perfum imposava una emoció sense forma,
una reminiscència feble
de mots d'un poema
on ells signifiquen,
inevitablement, el jo,
la incògnita
en la seua nívia bellesa.

Però este matí,
en contemplar el ram després d'haver-lo oblidat,
no he vist flors literàries, fingides,
sinó breus narcissos
silvestres,
i no he pensat res,
i m'ha abrumat
la seua inaudita delícia incontestable
posada sobre la taula.

Un cirer

A Vicente Gallego

Arribí fins un vessant de bancals incults
sota el sol extenuat de la vesprada.
Allí vaig trobar un cirerer,
un xicotet cirer que s'alçava
sense conreu per la nítida llum,
per eixa claredat no treballada
amb la qual maig anuncia els crepuscles.

No el blanc esplendorós
sinó un combat, una inquietud potser,
creixia entre les seues branques:
l'esforç del fruit per ser fruit,
la tímida violència de la maduració,
l'ànsia d'atényer i consumir-se.

El temps de la flor pronuncià el seu al·legat,
ja en oblit.

Un roig humil encara
dictava una lliçó distinta: madurar
és concentrar espai el sucre que aferma,
l'ardu olor del qual assenyala allò que és possible.

Estiguí contemplant la seua impassibilitat
i la seua modèstia.
En elles vaig veure un redòs per a la decisió,
l'au que es posa en l'arrel.

Una brisa molt lleu el tocava,
I pareixia un himne,
un cant intel·ligible en honor d'allò dens.

Muntanya al sud-oest

Si mire al sud-oest puc veure-la.
Sempre hi és. Impassible quan la pluja cau,
tossuda sota la llum clavada de l'estiu.
I és un embalum d'ombra si la nit
la tiny i la combat.

També està si jo
l'oblido. I si la pense, està més quieta
i molt més present encara.

S'alça davant de mi sense suprimir-me.
Volcà perpetu d'ella mateixa,
sap lliurar-me
el magma fred de la seua gravetat,
per a que el contemple.

L'estic mirant ara, després de la tempesta,
i puc veure els arbres llavats,
el fúlgid esclat del mineral ordit
de les seues roques,
la seua elevació, el seu cim.

Verdejada muntanya, llar dels torrents,
concentració d'ésser que desconec
el meu ésser i el limita,
Mirar-te m'aconhorta.

Exclòs de tu, em reconec.

Vestigi

*“pues dejas de ser luz
para llamarte tiempo”
F. B.*

A Francisco Brines

Una llum enredada entre objectes i llibres
— una llum que és l'empremta que ha deixat la llum —
ara em descobrix la presència del temps,
el seu transcurs, el seu instant.

Al meu costat, el vestigi
del matí anat; davant dels meus ulls,
la fórmula present d'allò que ja se n'anà.
Hi ha en tot un espurneig; una pàtina a penes;
és un vernís remot: està dient alguna cosa
que ja no pot oir-se.

Els mobles es resignen
(saben obeir a allò subtil
com assentixen al tacte)
i despleguen la seua astúcia,
i beneïxen l'atmosfera i l'orde
que així es perfeccionen.

Jo estic formant part
d'este quadre secret, d'eixes pures cendres,
d'este matí anat i demorat i fràgil
La meua presència interroga però s'afona en el temps,
l'arena que ho és tot i no pot escoltar.

A la roja gavarrera

A José Saborit

Jo no puc tindre, vermell fruit d'octubre,
eixa fortuna teua
que consistix a estar en la dissipació
i en la presència. Sóc més simple. Sóc
algú que mira i vol veure; tu, en canvi,
disposes en l'aire la teua visibilitat
o decideixes la teua absència en els immòbils
plànols amb què el color s'esculpix en la malea.

Et descobrisc de sobte al costat del camí,
i eres noble i brillant, i a contrallum,
en la cendra d'un vençut baf, cremes.
Altres vegades et busque i t'has dissolt,
t'has afegit al bosc d'una altra manera:
en la seua tranquil·litat, silent nàufreg.

Quan eres la rosa diminuta
no em donaves
el que em dones ara: un rar emblema
del que jo no sóc.

Ahí estàs,

en el teu pur equilibri, escarlata en la llum
i carmesí pacient en la penombra.

Segueisc els meus passos. Vaig travessant l'aire
que tenyixes per a mi sense tu saber-ho.

El meu rostre, en primer pla, abisma la seua mirada
en una mirada idèntica. Darrere d'ell,
les coses que a la meua esquena són reals,
en el cristall, darrere de mi,
vacil·len i s'afonen:
veig la porta en el seu desterro sobtat,
pintada amb vernís de lluentor falsa,
i un tros de paret incompreensible, fràgil,
i en el fons, atordides,
unes darreres coses quasi absents,
surant en ofegada semblança.

A l'amagar-te
a l'altre costat d'eixa opacitat tan clara,
inútil tors, gris perdut,
¿En quins llimbs t'esborres un instant?
¿Quin és aquest vertigen
de rostres sobre rostres i ombres sobre ombres?
¿Quines són estes mirades
que van a l'esplendor i en llum s'enterbolixen?

Contemple la bellesa i sóc un vel.

Imprevist cristall, vidre immutable,
¿Qui coneix, qui veu, qui no confon?

L'edició del número 113 de
ELS PLECS DEL MAGNÀNIM,
20 poemes (Una selecció)
d'Antonio Cabrera,
s'ha estampat sobre paper Torreón,
tant l'interior com la sobrecoberta,
i usant tipografia Didot per al text.

S'acabà d'imprimir
el dia 21 de març de 2006,
a Sueca,
als tallers d'impremta
de Lluís Palacios

